

จิตรกรรมรูปผู้หญิงแบบศิลปะเหนือจริง

Woman Image in Surrealistic Painting

ประภาส ไชยเขตร¹ / พีระพงษ์ กุลพิศาล² / โชตก เก่งเขตรกิจ³ / นิโรจน์ จรุงจิตวิวัฒน์⁴

Prapas Chaikhet / Peerapong Kulpisarn / Chodok Kengketrakit / Nirot Jarungjitwitawat

¹ สาขาวิชาศิลปกรรม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

Program in Fine and Applied Arts, Faculty of Humanities and Social Sciences,

Bansomdejchaopraya Rajabhat University

² สาขาวิชาออกแบบนิเทศศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

Visual Communication Design Program, Faculty of Humanities and Social Sciences,

Bansomdejchaopraya Rajabhat University

³ สมาคมพัฒนาวิชาชีพครูศิลปะแห่งประเทศไทย

Society of the Professional Art Teachers Development of Thailand

⁴ สาขาวิชาจิตรกรรมไทย วิทยาลัยเพาะช่าง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

Thai Painting Program, Poh-Chang Academy of Arts, Rajamangala University of Technology Rattanakosin

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาวิเคราะห์ลักษณะการสร้างสรรคผลงานจิตรกรรมรูปผู้หญิงแบบศิลปะเหนือจริงในประเด็น เนื้อหา ชูตสี เทคนิคการระบายสี รูปแบบการตัดทอน และการจัดภาพ 2) สร้างสรรคผลงานจิตรกรรมเรื่องรูปผู้หญิงแบบศิลปะเหนือจริงด้วยสีอะคริลิกบนผ้าใบ กลุ่มตัวอย่าง คือ ภาพจิตรกรรมรูปผู้หญิงแบบศิลปะเหนือจริงคัดเลือกโดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจากศิลปินต่างประเทศที่กล่าวถึงในงานวิจัย โดยกลุ่มตัวอย่างได้มาจากการศึกษาค้นคว้าจากตำรา เอกสาร และสื่อออนไลน์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวิเคราะห์ตารางกริด แบบสังเกตแบบมีโครงสร้าง แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และผลงานสร้างสรรค์ของผู้วิจัย เก็บข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะโดยใช้เทคนิคเดลฟายประยุกต์ และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะภาพจิตรกรรมรูปผู้หญิงแบบศิลปะเหนือจริง ประเด็นเนื้อหาพบว่า เนื้อหาผู้หญิงกับจินตนาการในสิ่งลึกลับชวนฝัน ใช้ในระดับมาก รองลงมาผู้หญิงกับธรรมชาติ และผู้หญิงกับวัตถุสิ่งของและเครื่องจักรตามลำดับ ประเด็นชุดสีพบว่า สีที่ใช้มากที่สุด ได้แก่ สีขาว รองลงมาคือ สีน้ำตาล สีฟ้า สีเทา สีน้ำเงิน สีดำ สีแดง สีเหลือง สีม่วง สีเขียวและสีส้ม ประเด็นเทคนิคการระบายสีพบว่า การระบายสีแบบเรียบกลมกลืนใช้มากที่สุด รองลงมาเป็นการระบายสีผสมการกดและพิมพ์ ประเด็นรูปแบบการตัดทอน ตัดทอนเป็นรูปทรงโค้งมากที่สุด รองลงมาคือรูปทรงอิสระ วิธีการตัดทอนที่พบมากที่สุด คือ การเชื่อมรองลงมาคือการหดรัด ประเด็นการจัดภาพพบว่า การจัดภาพแบบซ้าย-ขวาเท่ากันโดยความรู้สึกใช้มากที่สุด และมีจุดนำสายตา

คำสำคัญ : จิตรกรรมรูปผู้หญิง ศิลปะแบบเหนือจริง

Abstract

The purposes of this research were 1) to analyze the creation of the total surrealist paintings of woman in terms of contents, colour sets, colouring techniques, diminution, and arrangement and 2) to create surrealist paintings of woman with acrylic on canvas. The samples included surrealist paintings of woman obtained through purposive random sampling. The research instruments consisted of grid table analysis form, structured observation form, structured interview, and the paintings created by the researcher. The data were collected from artistic experts through a Delphi technique and was statistically analyzed in percentage. The findings revealed as follows: The surrealist paintings of woman showed that, in terms of contents, imagination and romance was mostly used. Besides, the theme of woman and object, and machines was also included. As for colour sets, white shade was mostly used and followed by brown, blue, grey, dark blue, black, red, yellow, purple, green, and orange. For colouring techniques, flat wash was mostly adopted and followed by mixed colouring, pressing, and printing. For diminution, curves were mostly found and followed by free forms. The methods of diminution, which were mostly used, included linking followed by shrinking. For arrangement, the symmetrical arrangement based on sensation with eye focus was mostly used.

Keywords: Woman Paintings, Surrealism

บทนำ

ตั้งแต่สมัยอดีตกาลมาแล้วที่มนุษย์ได้ริเริ่มมีการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ล้วนได้รับแรงบันดาลใจมาจากรูปทรงรูปทรงส่วนใหญ่จากธรรมชาติ และรูปทรงรูปทรงที่มนุษย์ให้ความสนใจมากที่สุดคือรูปทรงรูปทรงของผู้หญิง

นั่นเอง ซึ่งสื่อความหมายได้หลายรูปแบบ เช่น เรื่องเพศ การสืบพันธุ์ ความเชื่อ แนวคิด ความงาม ความสมบูรณ์ รสนิยมต่างๆ เป็นต้น จากรูปทรงรูปทรงของสตรีที่เป็นเส้นโค้งเส้นเว้าเข้ายวนชวนให้น่าหลงใหลใฝ่ฝัน ก่อให้เกิดจินตนาการต่างๆ มากมาย และเป็นความงามที่ยังคงอยู่เสมอมาในทุกยุคทุกสมัย แม้ในปัจจุบันคติความเชื่อค่านิยมต่างๆ จะเปลี่ยนไปมาก แต่แรงบันดาลใจจากรูปทรงรูปทรงของผู้หญิงก็ถือได้ว่าเป็นปัจจัยอันสำคัญที่ยังได้รับความนิยมนำมาสร้างสรรค์ในงานศิลปะจนถึงปัจจุบัน

ในงานศิลปะนั้นได้มีการนำรูปทรงรูปทรงของผู้หญิงถ่ายทอดและสื่อความหมายในหลายรูปแบบหลายแง่มุม เช่น มนุษย์ในสมัยยุคก่อนประวัติศาสตร์นั้นได้เริ่มมีการสร้างงานศิลปะเป็นประติมากรรมขนาดเล็ก ชื่อ เทพีวินัสวิลเลนดอร์ฟ ซึ่งมีลักษณะอ้วนท้วนสมบูรณ์ แสดงอวัยวะเพศค่อนข้างใหญ่ และบ่งบอกถึงการผ่านการมีบุตรมาแล้วหลายครั้ง ไม่เน้นใบหน้า จากรูปทรงรูปทรงในลักษณะอ้วนนี้คนในสมัยยุคก่อนประวัติศาสตร์ต้องการสื่อถึงความอุดมสมบูรณ์ เกี่ยวข้องกับการสืบพันธุ์ ซึ่งมีการค้นพบประติมากรรมในลักษณะนี้มากมายในแถบยุโรปซึ่งก็มีลักษณะที่คล้ายคลึงกันมาก ต่อมาในสมัยกรีก ความงามของผู้หญิงได้เปลี่ยนมาเป็นความงามในแบบที่สมบูรณ์แบบตามอุดมคติ ซึ่งมีความงามที่ได้สัดส่วนกายวิภาคที่สมบูรณ์แบบและมีความเหมือนจริงยิ่งขึ้น เช่น รูปสลักหินอ่อนเพทิ

อะโพโรไตค์ไนด์อส (Aphodite Knidos) ผลงานของแฟรกซิส เทลีส(Praxiteles) ถือเป็นประติมากรรมรูปผู้หญิงยืนเปลือยรูปแรกของกรีกซึ่งอยู่ในทำยืน แสดงสรีระอันอวบอ้วนสัดส่วนงดงามดูนุ่มนวล (บุครินทร์ คำหุ้ง, 2545 : 91) และรูปสลักหินอ่อนรูปเทพีอะโพโรไตน์แห่งเมลอส หรือวินัสแห่งมิโล (Aphodite of Meros or Venus de Milo) ซึ่งก็มีความงามในสัดส่วนที่สมบูรณ์แบบไม่แพ้กัน ดูแล้วชวนนึกถึงเทพธิดาบนสวรรค์ที่มีความงามเกินมนุษย์สามัญชนทั่วไป ในยุคต่อมามนุษย์ก็ยังนิยมใช้รูปทรงรูปทรงของผู้หญิงผสมผสานความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ เป็นสื่อในการสร้างผลงานศิลปะอย่างหลากหลาย ศิลปินแนวหน้าในงานศิลปะเซอร์เรียลลิสม์ส่วนใหญ่ ก็ได้นิยมนำเอารูปทรงรูปทรงของผู้หญิงมาสร้างผลงานศิลปะซึ่งได้มีการดัดแปลงดัดทอนในลักษณะของแนวเหนือจริงมากมาย วิธีการนำเสนอภาพให้มีลักษณะกึ่งจริงกึ่งฝันมีการเล่นความจริงกับ

ความลวง การเสนอภาพ 2 นัย การแปลสภาพให้มีลักษณะกึ่งคนกึ่งพืชหรือกึ่งวัตถุ และการนำเสนอผู้หญิงในลักษณะที่เน้นเรื่องกามวิสัยหรือนัยทางเพศอย่างท้าทาย(สดชื่น ชัยประสาธน์, 2539 : 59)

โดยส่วนตัวผู้วิจัยมีความชื่นชอบหลงใหลในความงามของสตรีระผู้หญิงซึ่งมีผลกระทบต่อความรู้สึกต่อจิตใจของผู้วิจัยจึงเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์และสื่อความรู้สึกในผลงานศิลปะและได้รับแรงบันดาลใจจากผลงานของศิลปินแนวเซอร์เรียลลิสม์ซึ่งเป็นศิลปินแนวหน้าในวงการศิลปะแบบเหนือจริงอีกทั้งยังมีผลงานศิลปะมากมายที่สื่อความหมายเกี่ยวข้องกับเนื้อหาเรื่องราวของผู้หญิงจึงศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการทำวิจัยในครั้งนี้ ศิลปินท่านแรกคือ มักซ์เอร์นสต์ (Max Ernst) ซึ่งเป็นกระบวนการที่แสดงออกของจิตไร้สำนึก จากเทคนิคการทำภาพพิมพ์ (Frottage) ผสมกับการระบายสี ผลงานที่เอร์นสต์ได้ถ่ายทอดแนวความคิดไว้มากมาย จิตรกรรมเกี่ยวกับรูปร่างคนหรือสัตว์ในระยะแรกๆ ของเขามีลักษณะใหญ่โตประหลาดประชันเป็นสิ่งที่ล้ำยุคที่ศิลปินคนอื่นยังไม่ได้ทำขึ้นในช่วงขณะนั้น เป็นการถ่ายทอดรูปแบบที่มีลักษณะทวิรูป คือ การใช้รูปแบบของสิ่งสองสิ่งที่แตกต่างกันมาไว้ด้วยกัน ศิลปินท่านที่สอง คือ เรเน มากริตต์ โดยเป็นการผสมผสานวัสดุต่างๆ ในรูปแบบองค์ประกอบที่แปลกออกไป การสร้างสรรค์ผลงานของ มากริตต์มีความพิเศษในแง่การนำเสนอความฟุ้งฝันและความจริงที่เหนือจริง เช่น ภาพ The love Song ของเขาอาจจะเป็นการนำเสนอด้วยภาพให้เห็นถึงคำกล่าวที่ว่า “ความรักทำให้คนตาบอด” โดยส่วนตัว มากริตต์ ได้ตีความว่าภาพนี้ คือ ความลึกซึ้งที่สะท้อนให้เห็นถึงความเข้าใจของเราที่มีต่อผู้รักที่เราไม่รู้จึกมักคุ้น และสำหรับภาพ Collective Invention อาจเป็นการเล่นกับจินตนาการเกี่ยวกับนางเงือก คือ หากเงือกคือ ผู้หญิงที่มีหางเป็นปลาแทนขา แล้วเห็นจึงเป็นไปในทางกลับกัน คือ ส่วนบนเป็นปลาและมีส่วนล่างเป็นขาบ้าง (กนกพรพรณ เกาทอง, 2545 : 33) และศิลปินอีกท่าน คือ ซัลวาดอร์ ดาลี เป็นสมาชิกกลุ่มเซอร์เรียลลิสม์ที่โดดเด่นที่สุดคนหนึ่ง วิธีการที่ว่านี้เขาสามารถแสดงออกซึ่งครอบงำและความเพ้อฝันที่ตัวเขาเองได้เผชิญด้วยการชุกช่อนรูปทรงหนึ่งไว้กับรูปทรงที่เขียนขึ้นก่อนหน้า เทคนิคที่เรียกว่า ทฤษฎีอันฉับพลันของความเข้าใจอันไร้เหตุผล (Paranoiac – Critical Activity) ผลงานเซอร์เรียลลิสม์ของดาลีมีหลายนัย เช่น ภาพ Maewes

หรือ ภาพที่ ณ.น.ปากน้ำ เรียกว่า พอทเทรตแบบเซอร์เรียลลิสม์ นั้นเป็นภาพที่แสดงกลวิธีลวงตา (Trompe-l'oeil) ด้วยลักษณะ 2 นัย คือ จะมองเป็นหน้าดาราสาวชาวอเมริกันที่ชื่อ เมเวสท์ก็ได้ หรือจะมองเป็นห้องชุดก็ได้ หากจะมองเป็นโซฟาก็ได้ หรือจะมองเป็นชายหญิงนอนประกบกกันก็ได้ ลักษณะ 2 นัย หรือหลายนัยนี้ เป็นลักษณะเด่นในผลงานเซอร์เรียลลิสม์ (สดชื่น ชัยประสาธน์, 2539 : 21) ศิลปะเหนือจริงได้เริ่มมีบทบาทในวงการศิลปะ นับตั้งแต่สมัยสงครามโลกครั้งที่ 1 และ 2 ศิลปินผู้มีบทบาทคือ อองเดรเบรตอง กวีชาวฝรั่งเศส ปอลเลลูอาร์และปีแยร์เรอแวร์ดี เป็นต้น (กนกพรพรณ เกาทอง, 2545 : 33)

ศิลปะเหนือจริง (Surrealism) ได้พัฒนาแนวคิดมาจากกลุ่มลัทธิดาดดาสผสมผสานกับทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของซิกมันด์ฟรอยด์ ที่เน้นในเรื่องจิตใต้สำนึก โดยเชื่อว่าจิตใต้สำนึกของมนุษย์เป็นบ่อเกิดสำคัญในการสร้างสรรค์งานศิลปะปล่อยให้จินตนาการเลื่อนไหลอย่างอิสระ ไม่อยู่ภายใต้การบังคับของเหตุผล หรือความสมจริง ลักษณะศิลปะในแนวเหนือจริงนี้จึงแสดงออกมาในลักษณะของความฝัน แปลก ประหลาด มหัศจรรย์ เป็นมายาทั้งในด้านเนื้อหาและรูปทรง (ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์, 2543 : 26)

ฟรอยด์นักจิตวิทยาผู้ยิ่งใหญ่ได้ให้ทรรศนะอธิบายไว้ว่า มนุษย์เราทุกวันนี้ดำเนินชีวิตไปโดยมีระบบของสังคมคอยควบคุมอยู่ อารมณ์ที่อยากจะทำอะไรตามใจชอบถูกผลักดันเข้าไปตกตะกอนอยู่กันเบื้องของจิตใจ เมื่อถูกกดดันนานๆ เข้าก็จะมีทางออก โดยทางฝันไปบ้างหรือมานั่งคิดสร้างวิมานในอากาศบ้าง ความฝันเหล่านี้ล้วนแต่เป็นจิตใต้สำนึกของเรา ซึ่งถ้ายังตื่นอยู่ก็ไม่อาจสมหวังเช่นนั้น แต่ถ้าฝันแล้วเราก็อาจจะสนองอารมณ์ตามต้องการได้ทุกอย่าง (สดชื่น ชัยประสาธน์, 2539: 16)

จากข้อมูลที่กล่าวมาในช่วงต้นนี้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาวิเคราะห์ลักษณะการสร้างสรรคภาพจิตรกรรมรูปผู้หญิงในงานศิลปะแบบเหนือจริง โดยศึกษาผลงานจิตรกรรมของศิลปินลัทธิศิลปะแบบเหนือจริง ได้แก่ มักซ์เอร์นสต์ ซาลวาดอร์ ดาลี และเรเน มากริตต์ เพื่อนำผลจากการศึกษามาสร้างสรรคและพัฒนาเป็นผลงานในแบบของผู้วิจัย โดยมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับจินตนาการของผู้วิจัยภายใต้หัวข้อวิจัยเรื่อง “จิตรกรรมรูปผู้หญิงแบบศิลปะเหนือจริง”

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษางานจิตรกรรมแนวศิลปะเหนือจริงของ มักซ์เอนสต์, ซาลวาดอร์ ดาลี และเรเน มากริตต์ จำนวน 9 ภาพ มีดังต่อไปนี้ มักซ์เอนสต์ จำนวน 3 ภาพ เรเน มากริตต์ จำนวน 3 ภาพ ซาลวาดอร์ ดาลี จำนวน 3 ภาพ ในประเด็นต่อไปนี้

- 1.1 เนื้อหา
- 1.2 ชุตสี
- 1.3 เทคนิคการระบายสี
- 1.4 รูปแบบการตัดทอน
- 1.5 การจัดภาพ

2. เพื่อนำข้อมูลมาสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมรูปผู้หญิงแบบศิลปะเหนือจริง : กรณีศึกษาผลงานจิตรกรรมศิลปะเหนือจริงของ มักซ์เอนสต์, ซาลวาดอร์ ดาลี และเรเน มากริตต์ ด้วยสื่อะคริลิกบนผ้าใบ จำนวน 6 ภาพ

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวិเคราะห์แนวคิดและเนื้อหา องค์ประกอบในภาพ การจัดภาพ ชุตสี และกลวิธีการระบายสี ในงานจิตรกรรมรูปผู้หญิงแบบศิลปะเหนือจริง กรณีศึกษาผลงานจิตรกรรมศิลปะเหนือจริงของ มักซ์เอนสต์ ซาลวาดอร์ ดาลี และเรเน มากริตต์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารงานวิจัยและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดกลุ่มประชากร กลุ่มตัวอย่าง โดยรับรองจากอาจารย์ที่ปรึกษา
3. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. เก็บรวบรวมข้อมูล
5. วิเคราะห์ข้อมูล
6. สร้างสรรค์ผลงาน ครั้งที่ 1 จำนวน 4 ภาพ
7. สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ครั้งที่ 1
8. สร้างสรรค์ผลงานครั้งที่ 2 จำนวน 2 ภาพ
9. สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญครั้งที่ 2 แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุง
10. เขียนรายงานการวิจัยและจัดนิทรรศการ

สรุปผลการวิจัย

1. การศึกษาวิเคราะห์ลักษณะการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมศิลปะเหนือจริงของ มักซ์เอนสต์, ซาลวาดอร์ ดาลี และเรเน มากริตต์ จากภาพกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 9 ภาพ มีดังนี้ สามารถสรุปผลการวิจัยตามหัวข้อวัตถุประสงค์ดังนี้

1.1 การสร้างเนื้อหาพบว่าที่เกี่ยวกับผู้หญิงกับจินตนาการในสิ่งลึกลับชวนฝัน เป็นเนื้อหาที่ใช้ในระดับมากที่สุดของเนื้อหาที่ใช้ทั้งหมด นิยมนำเสนอเนื้อหาผู้หญิงกับจินตนาการในสิ่งลึกลับชวนฝัน เช่น การผสมผสานร่างกายมนุษย์กับสิ่งแปลกประหลาดทั้งสัตว์ พืชและวัตถุสิ่งของ รองลงมาคือเนื้อหาเกี่ยวกับธรรมชาติ เป็นเนื้อหาที่ใช้ในระดับมากที่สุดของเนื้อหาที่ใช้ทั้งหมด นิยมนำเสนอเนื้อหาส่วนใหญ่จะมีองค์ประกอบที่เป็นธรรมชาติ เช่น ท้องฟ้า ภูเขา ทะเล ป่า พื้นดินและต้นไม้และเนื้อหาที่นิยมใช้ในระดับปานกลาง คือเนื้อหาผู้หญิงกับวัตถุสิ่งของและเครื่องจักรเป็นเนื้อหาที่ใช้ในระดับปานกลาง นิยมนำเสนอเนื้อหาส่วนใหญ่จะมีวัตถุมาประกอบในภาพทั้งเชื่อมต่อและบางครั้งวางอยู่ผิดที่ผิดทาง ส่วนเนื้อหาที่นิยมใช้ใช้น้อยรองลงมาตามลำดับดังนี้ ได้แก่ ผู้หญิงและความงาม ผู้หญิงกับเรื่องทางเพศผู้หญิงกับสัตว์ ผู้หญิงกับเรื่องราวสะท้อนสังคมผู้หญิงกับผู้ชายและผู้หญิงกับเรื่องศาสนาและความเชื่อ

1.2 การใช้สีพบว่า สีขาว เป็นสีที่ใช้อยู่ในระดับมากที่สุดของสีที่ใช้ทั้งหมดร้อยละ 23.2 ซึ่งภาพส่วนใหญ่ประกอบไปด้วยท้องฟ้า ก้อนเมฆ และพื้นน้ำซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นสีขาวอยู่แล้ว และใช้สีขาวเป็นสีของแสงที่ตกกระทบและวัตถุที่ประกอบในภาพหลายอย่างเป็นวัตถุสีขาว อีกทั้งสีเขียวยังทำหน้าที่เป็นแสงขององค์ประกอบทั้งหมดของภาพและยังทำหน้าที่เป็นสีบรรยากาศของภาพอีกด้วย เพื่อถ่ายทอดอารมณ์ในลักษณะเพื่อฝัน สีที่ใช้ในระดับมากที่สุดรองลงมา คือ สีน้ำตาล เป็นสีที่ใช้อยู่ในระดับมากที่สุดของสีที่ใช้ทั้งหมดถูกนำไปใช้ในการระบาย ผิวหนังมนุษย์ พื้นดิน ไซดหิน ผิววัตถุ และบางครั้งยังทำหน้าที่เป็นสีบรรยากาศอีกด้วย สีที่ใช้ในระดับปานกลาง คือ สีฟ้า พบว่ามีการใช้ระบายท้องฟ้า พื้นน้ำ และเป็นสีบรรยากาศด้วย และสีที่ใช้ในระดับน้อยตามลำดับ ได้แก่ สีเทา สีน้ำตาล สีดำสีแดง สีม่วง สีเขียวและสีส้ม

1.3 การระบายสีพบว่า แบบเรียบกลมกลืน เป็นเทคนิคที่ใช้ในระดับมาก ของเทคนิคที่ใช้ทั้งหมด นิยมใช้ระบายท้องฟ้า ท้องทะเล พื้นดิน ผิวหนังบุคคล สัตว์ และวัตถุต่างๆ เพื่อให้ความรู้สึกที่นุ่มนวล เทคนิคที่ใช้ในระดับมากรองลงมาคือการระบายสีผสมการกดและพิมพ์ นิยมใช้เพื่อสร้างพื้นผิวให้มีมิติที่แปลกประหลาด เช่น ภูเขา ท้องฟ้า ผืนน้ำ โขดหิน ขุดเสื้อผ้า เครื่องประดับ โขดหิน ต้นไม้และวัตถุต่างๆ และเทคนิคการระบายสีโดยไม่เกลี่ยให้กลมกลืนกันเป็นเทคนิคที่ใช้ในระดับปานกลาง นิยมใช้ระบายในส่วนที่เป็น ท้องฟ้า ผืนน้ำ โขดหิน และวัตถุต่างๆ ส่วนเทคนิคที่ใช้ในระดับน้อยรองลงมาตามลำดับ ได้แก่ การระบายสีให้ขอบรูปทรงผสมกัน การระบายสีคมชัด การระบายสีผสมการขีดเป็นเส้น การระบายสีเป็นจุดและการระบายแบบขอบคมชัด

1.4 การตัดทอน พบว่า รูปแบบการตัดทอนที่ใช้มากที่สุด คือ การตัดทอนเป็นรูปทรงแบบโค้ง ซึ่งเป็นรูปแบบการตัดทอนที่ใช้ในระดับมาก นิยมใช้ในการตัดทอนรูปทรงของร่างกายบุคคลและวัตถุต่างๆ มีความโค้งกลมกลืนกันดูนุ่มนวล การตัดทอนในระดับรองลงมา คือ การตัดทอนรูปทรงแบบอิสระ นิยมใช้ในการตัดทอนรูปทรงของร่างกายบุคคลและวัตถุต่างๆ มีความบิดเบี้ยวดูประหลาดจากความเป็นจริง และการตัดทอนเป็นรูปทรงแบบเหลี่ยมถูกใช้น้อยที่สุด ส่วนวิธีการตัดทอนที่ใช้มากที่สุดได้แก่ การเชื่อม เพื่อเป็นการผสมรูปทรงให้มีความสัมพันธ์กันเพื่อให้เกิดรูปทรงและสิ่งที่แปลกใหม่ ซึ่งมีความประหลาดและมหัศจรรย์ การตัดทอนวิธีการหัด ยึด วิธีการตัด ถูกใช้น้อยตามลำดับ

1.5 การจัดภาพ พบว่า การจัดภาพแบบซ้าย-ขวา เท่ากันโดยความรู้สึก เป็นรูปแบบการจัดภาพที่ใช้ในระดับมากที่สุดของรูปแบบการจัดภาพที่ใช้ทั้งหมด นิยมใช้ในการจัดภาพโดยใช้รูปวางรูปทรงและขนาดผสมผสานกันให้เกิดความรู้สึกที่สมดุล ทำให้ดูมีเสน่ห์ น่าสนใจและดึงดูดสายตา และจัดภาพแบบมีจุดนำสายตาและการจัดภาพแบบจุดสนใจกึ่งกลางภาพเป็นการจัดภาพที่ใช้ในระดับมากรองลงมานิยมใช้รูปวางรูปทรงที่น่าสนใจอยู่ตรงกลางภาพ แต่มีจุดนำสายตาที่เชื่อมโยงให้เกิดมิติใกล้เคียงในภาพ

2. การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมรูปผู้หญิงแบบศิลปะเหนือจริงด้วยสื่อครีลิบบนผ้าใบของผู้วิจัยในประเด็นแนวคิดและเนื้อหา สะท้อนถึงสภาวะจิตใต้สำนึก

ของมนุษย์ที่มีความเชื่อมโยงกับธรรมชาติโดยตรง แต่มนุษย์ส่วนใหญ่เน้นสร้างทำเป็นไม่รับรู้หรือรับเห็น และยังพยายามทำตนให้เหนือธรรมชาติ ปัจจุบันมนุษย์ขาดความยำเกรงในธรรมชาติเพราะความเจริญต่างๆ ได้เข้าไปแทรกซึมธรรมชาติในทุกๆ ที่ สิ่งต่างๆ ที่มนุษย์เคยนับถือบูชาและยำเกรง เช่น เทพเจ้า ภูตผีจิตวิญญาณ สิ่งศักดิ์สิทธิ์และสิ่งลี้ลับต่างๆ ก็พลอยเสื่อมสลายไปด้วยซึ่งเรื่องเทพเจ้า ภูตผีจิตวิญญาณ สิ่งศักดิ์สิทธิ์และสิ่งลี้ลับต่างๆ อาจจะเป็นแค่จินตนาการของมนุษย์แต่สิ่งนี้ก็ช่วยปกป้องให้ธรรมชาติจากการรุกรานมาได้ในระยะหนึ่ง พอสิ่งนี้เสื่อมไปก็เปิดโอกาสให้มนุษย์ทำลายธรรมชาติได้โดยไม่หวั่นเกรง จากแนวคิดนี้ผู้วิจัยจึงมุ่งเน้นนำเสนอความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์และธรรมชาติโดยผ่านรูปผู้หญิงเป็นสื่อหลักในการสะท้อนเรื่องราว เพราะผู้หญิงเป็นสัญลักษณ์ของผู้ให้กำเนิด เถกเช่นธรรมชาติคือผู้ให้กำเนิดสิ่งต่างๆ อีกทั้งรูปร่างรูปทรงของผู้หญิงนั้นจะให้ความสวยงาม อ่อนช้อยดูน่าสนใจ หลงใหลใฝ่ฝัน ละเมอ ซึ่งสอดคล้องกับภาพแนวเหนือจริง อีกทั้งผู้วิจัยได้สอดแทรกเรื่องราว เทพเจ้า ภูตผีจิตวิญญาณ สิ่งศักดิ์สิทธิ์และสิ่งลี้ลับต่างๆ ตามจินตนาการของผู้วิจัยเข้าไปในท่ามกลางธรรมชาติหลากหลายรูปแบบโดยมุ่งเน้นบรรยากาศและสถานที่ให้ดูลึกลับชวนพิศวง ในประเด็นเรื่องชุดสีนั้นได้ใช้สีขาวเป็นส่วนใหญ่เพื่อให้เกิดบรรยากาศพุ่งแว้งว้าง ให้ดูเหมือนเป็นภาพฝันมากกว่าความจริง รองลงมาเป็นสีน้ำตาลซึ่งจำเป็นต่อองค์ประกอบส่วนใหญ่ซึ่งมีสีน้ำตาล เช่น รูปมนุษย์ ต้นไม้ โขดหินและผืนดิน และสีที่ใช้ในน้อยรองลงมา คือ สีฟ้า เพราะส่วนใหญ่ของภาพจะเป็นลักษณะสถานที่ ที่ประกอบไปด้วยบรรยากาศท้องฟ้าที่ดูแว้งว้าง หรือแม้กระทั่งผืนน้ำ ในลักษณะสถานที่ตามอุดมคติตามจินตนาการของผู้วิจัย ส่วนประเด็นเทคนิคการระบายสีส่วนใหญ่ใช้เทคนิคการระบายแบบเรียบและกลมกลืน เพราะบรรยากาศส่วนใหญ่จะเป็นแบบกึ่งเหมือนจริง รองลงมาจะเป็นการระบายแบบไม่เกลี่ยให้กลมกลืนกันเพื่อให้ภาพเกิดระยะใกล้ไกลและให้ความรู้สึกมีชีวิตชีวาและความเคลื่อนไหว และเทคนิคที่ใช้น้อยรองลงมา คือ เทคนิคการกดและการพิมพ์ เพื่อสร้างพื้นผิวของภาพให้ดูมีมิติสมจริงสมจังมากขึ้น เช่น พื้นผิวของดวงดาวต่างๆ พื้นผิวของ ต้นไม้ ผืนดิน โขดหินและท้องฟ้าอีกด้วยประเด็นรูปแบบการตัดทอนนั้นผู้วิจัยมุ่งเน้นการตัดทอนรูปผู้หญิงให้ดูเรียบง่าย โค้งเหมือน

รูปทรงไข่มุเพื่อสื่อให้เห็นการเกิดและความอุดมสมบูรณ์ ไม่เน้นรายละเอียดโดยแสดงทางลีลาท่าทางมากกว่า และพยายามตัดทอนองค์ประกอบต่างๆ ให้เกิดเป็นรูปร่างหรือรูปแบบที่แปลกประหลาดเพื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาและลักษณะศิลปะแบบเหนือจริง ประเด็นการจัดภาพนั้นผู้วิจัยได้จัดภาพแบบลักษณะซ้ายขวาเท่ากันโดยความรู้สึกเป็นส่วนใหญ่และมีเส้นนำสายตาเพื่อเชื่อมโยงกันทั้งภาพ

การสร้างสรรคผลงาน ครั้งที่ 1 จำนวน 4 ภาพ

ผู้วิจัยได้นำผลการสังเคราะห์ผลงานจิตรกรรมจำนวน 9 ภาพของศิลปิน มาสร้างสรรค์เป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้น จำนวน 4 ชิ้น ขนาด 70 x 100 เซนติเมตร นำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญทางด้านทัศนศิลป์จำนวน 3 ท่าน คือ รองศาสตราจารย์เดชา ศิริภานุ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สามารถ จัปโจร และอาจารย์ไสว แก้วกล้า เพื่อเก็บข้อมูลตามเทคนิคแบบเดลฟายประยุกต์ พร้อมแบบสัมภาษณ์ ตามหัวข้อดังนี้ ได้แก่ เนื้อหา ขุดสี เทคนิคการระบายสี รูปแบบการตัดทอน และ การจัดภาพ

ภาพที่ 1 ชื่อภาพ ผู้รอคอย เทคนิค สีอะคริลิก
ขนาด 70x100 เซนติเมตร

การสร้างสรรคภาพที่ 1 ชื่อภาพผู้รอคอยได้นำเสนอเนื้อหาเรื่องราวผู้หญิงกับจินตนาการในสิ่งลึกลับและให้ความรู้สึกชวนฝันประกอบไปด้วย รูปผู้หญิงในท่านอนตะแคงกึ่งกำลังขดตัว ท่วงท่าทำให้เกิดความรู้สึกกำลังเศร้าเหงาและเดียวดาย ซึ่งแทรกอยู่ท่ามกลางรูปภูเขาและต้นไม้

ที่ยืนต้นตายสองต้นและประกอบไปด้วยรูปทรงใบหน้าของมนุษย์ที่มีลักษณะคล้ายเทพเทวา รูปและวิญญานต่างๆที่แทรกหรือสิ่งสถิตตามภูเขาต้นไม้ต่างๆ คล้ายสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่คอยปกป้องรักษาหรือเทพารักษ์ผู้คอยปกป้องขุนเขาและป่าไม้ ท่ามกลางบรรยากาศที่ดูเว้งว่างเงียบเหงา โดยรวมของภาพให้ความรู้สึกถึงความเชื่อมโยงระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติหรือความเชื่อเรื่องวิญญานหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตั้งแต่ครั้งบรรพกาล ภาพนี้ให้ความรู้สึกถึงลึกลับและมีความลึกลับวังเวงและชวนฝัน สื่อถึงผู้หญิงคือผู้ให้กำเนิด ความอุดมสมบูรณ์และความงามเฉกเช่นธรรมชาติคือผู้ให้กำเนิดทุกสรรพสิ่ง ที่มีความอุดมสมบูรณ์ จากภาพผู้วิจัยอยากสื่อถึงเมื่อครั้งอดีตกาลที่มนุษย์ยังยำเกรงต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์เป็นเรื่องราวที่สมควรนับถือและเคารพบูชา หากความเชื่อเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์เสื่อมสลายไป ธรรมชาติเลยถูกบุกรุกทำลายเร็วขึ้น ถึงแม้เรื่องนี้อาจจะเป็นเรื่องที่มองว่างมายน แต่อาจเป็นกุศโลบายอย่างหนึ่งที่จะช่วยปกป้องรักษาธรรมชาติให้อยู้อย่างยืนต่อไปได้

ภาพที่ 2 ชื่อภาพ พันทนาการ เทคนิค สีอะคริลิก
ขนาด 70x100 เซนติเมตร

การสร้างสรรคภาพที่ 2 ชื่อภาพพันทนาการได้นำเสนอรูปผู้หญิงกับจินตนาการในสิ่งลึกลับชวนฝัน ซึ่งเป็นรูปผู้หญิงกำลังนอนตรงกลางภาพซึ่งมีท่าทางที่เหนื่อยล้าในที่ที่มีรูปร่างที่สมบูรณ์สวยงามใบหน้านั้นมีดวงตาดวงเดียวในลักษณะที่หลับใหล อยู่ท่ามกลางบรรยากาศต้นไม้และขุนเขา ด้านบนภูเขาที่มีกลุ่มต้นไม้ยืนต้นตาย มีนกกำลังบินจากไปให้ความรู้สึกสิ้นหวังดูน่าหดหู่ ด้านล่างมีรูปทรง

คล้ายใบหน้าผู้ชายแฝงอยู่ตามโชดหิน คล้ายสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่คอยปกป้องรักษาหรือเทพารักษ์ผู้คอยปกป้องขุนเขาและป่าไม้มีลักษณะใบหน้าที่ดูเหมือนงูเห่า ท่ามกลางบรรยากาศที่ดูเว้งว่างเจิบเหงา และมีวัตถุคล้ายแท่งปูนซีเมนต์เชื่อมต่อหรือพันนาการแขนและขาของผู้หญิงไว้รวมทั้งต้นไม้ที่อยู่ทางด้านล่างของภาพด้วย ผู้วิจัยได้สื่อความรู้สึกถึงผู้หญิงคือผู้ให้กำเนิด ความอุดมสมบูรณ์และความงามเฉกเช่นธรรมชาติผู้ให้กำเนิดสรรพสิ่งในโลกนี้ แต่ปัจจุบันนี้ธรรมชาติเหมือนบาดเจ็บและอ่อนล้าตามความรู้สึกของผู้วิจัยโดยใช้รูปผู้หญิงที่มีท่วงท่าอนทิมที่เหนียวล้าอีกทั้งยังถูกพันนาการด้วยวัตถุคล้ายแท่งซีเมนต์ที่สื่อถึงโลกวัตถุทุนนิยมของมนุษย์ผู้รุกรานและทำลาย ส่วนเส้นผมสีแดงของผู้หญิงที่แผ่ขยายคลุมมีพลังลึกลับบางอย่างแฝงอยู่เพื่อให้รู้สึกว่าการล้างทางธรรมนั้นยังคงแฝงตัวอยู่ ซึ่งอาจจะปะทุเกรี้ยวกราด อาจเอาคืนมนุษย์ซักวันหนึ่งเมื่อหมดความอดทนจนถึงที่สุด บรรยากาศโดยรวมของภาพให้ความรู้สึกถึงความ เสร้า เหนียวล้า แฝงพลังลึกลับบางอย่าง มีความลึกลับและชวนฝัน

ภาพที่ 3 ชื่อภาพ ผู้เฝ้ารอ เทคนิค สีอะคริลิก
ขนาด 70x100 เซนติเมตร

การสร้างสรรคภาพที่ 3 ชื่อภาพผู้เฝ้ารอได้นำเสนอเรื่องราวผู้หญิงกับจิตนาการในสิ่งลึกลับและให้ความรู้สึกชวนฝัน เป็น รูปผู้หญิงสองคนยืนและนั่งอยู่ระหว่างกิ่งไต้พื้นดินและบนพื้นดินและมีต้นไม้แห้งๆ ไว้ใบเชื่อมต่อคล้ายๆมีความสัมพันธ์ที่ลึกลับระหว่างกัน ท่วงท่าทำให้

เกิดความรู้สึกกำลังเศร้าและเดิวยตาย โดยอยู่ท่ามกลางธรรมชาติที่ดูเว้งว่างให้ความรู้สึกหดหู่ สิ้นหวังและเดิวยตาย ผู้วิจัยได้สื่อความหมายในภาพดังนี้ ผู้หญิงที่อยู่ในกรอบของต้นไม้ที่ดูเหมือนมีการเคลื่อนไหวก่อนหน้านี้แต่ตอนนี้มีแต่ต้นไม้และกิ่งก้านลักษณะบิดเบี้ยวคล้ายยืนตายซากแสดงถึงวัฏจักรของชีวิต เหมือนมีการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพของกาลเวลา ความสวยงามของผู้หญิงก็มีเปลี่ยนแปลงไปกับกาลเวลาเช่นกัน เปรียบได้เหมือนต้นไม้เกิดขึ้น เติบโต สวยงามและย่อยสลายไปในที่สุด ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นเรื่องธรรมชาติ

ภาพที่ 4 ชื่อภาพ ไมยราบนารี เทคนิค สีอะคริลิก
ขนาด 70x100 เซนติเมตร

การสร้างสรรคภาพที่ 4 ชื่อภาพไมยราบนารีได้นำเสนอเป็นภาพในลักษณะท้องทุ่งดอกไม้ไมยราบที่มีเป็นรูปผู้หญิงหลายคนกำลังยืนบิดเบี้ยวอยู่ในลักษณะเป็นก้านดอกของดอกไม้ไมยราบในส่วนศีรษะเป็นดอกของไมยราบที่กำลังเบ่งบาน ท่ามกลางบรรยากาศท้องฟ้าที่ดูเพ้อฝัน และยังมีตึกตึ๊งยักๆ ที่กำลังเดินย่องเหยียบย่ำอยู่บนทุ่งดอกไม้ไมยราบแต่ดวงตานั้นจ้องมองไปยังดวงจันทร์ซึ่งลอยอยู่บนท้องฟ้า ภาพนี้ให้ความรู้สึกถึงความอ่อนไหวความบอบบางของผู้หญิงคล้ายลักษณะของต้นไมยราบที่จะตอบสนองเมื่อสิ่งที่มีกระทบก็จะหุบใบในทันทีแต่ก็จะไขว่หนามแหลมเพื่อป้องกันภัยที่จะมารุกราน ในธรรมชาติก็เช่นกันหากมีภัยคุกคามมากๆ ธรรมชาติอาจจะปรับตัวหรือตอบโต้ เช่นที่มีภัยพิบัติทางธรรมชาติอยู่บ่อยๆ ครั้งในปัจจุบันนี้

สรุปการสังเคราะห์คำสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญครั้งที่ 1

ผลการประเมินผลงานสร้างสรรค์ครั้งที่ 1 จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ได้แก่ รองศาสตราจารย์เดชา ศิริภานุ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สามารถ จัปโจร และอาจารย์ไสว แก้วกล้า

1. เนื้อหา ภาพที่ 2, 4 มีความสอดคล้องในลักษณะเนื้อหา แบบอย่างจิตรกรรมแบบเหนือจริงเพราะแสดงออกถึงความเพ้อฝัน มายา และแปลกประหลาด เช่น รูปทรงผู้หญิงให้ความรู้สึกแปลกประหลาด และภาพผู้หญิงหรือผู้ชายรวมอยู่ด้วยกันให้ความรู้สึกถึงความเหนือจริง ความคิดไม่หยุดนิ่ง ความคาดหวัง ล้วนเป็นสิ่งเพ้อฝัน ส่วนภาพที่ 1, 3 มีเนื้อหาพอใช้ ควรปรับปรุงลักษณะรูปทรงคนและต้นไม้มาใช้ในส่วนเนื้อหาให้มากกว่านี้ได้อีก

2. ชุดสี ภาพที่ 4 มีความสอดคล้อง ในลักษณะแบบจิตรกรรมแนวเหนือจริง การใช้สีที่คลุมโทนสีได้ดี บรรยากาศของสีดูผ่อนคลายมากขึ้น ความคิดไม่หยุดนิ่ง ส่วนภาพที่ 1, 2 และ 3 อยู่ในระดับพอใช้ ควรปรับปรุงในส่วนของสีบรรยากาศที่สามารถทำให้เกิดระยะของภาพ

3. เทคนิคการระบายสี ภาพที่ 4 มีความสอดคล้อง ในลักษณะภาพแบบเหนือจริง เทคนิคการระบายสี มีเทคนิคที่ไม่เยอะแต่ให้ความรู้สึกอิสระ และเคลื่อนไหว ภาพนี้มีเทคนิคการระบายสีที่เหมาะสม ส่วนภาพที่ 1, 2 อยู่ในระดับพอใช้มีเทคนิคหลากหลายดูน่าสนใจ และภาพที่ 3 ควรปรับปรุงเพิ่มเทคนิคให้มีความหลากหลายเทคนิคการระบายสีบางส่วนยังไปคนละทิศคนละอย่าง

4. การดัดแปลงตัดทอน ภาพที่ 1, 4 อยู่ในระดับพอใช้ โดยเฉพาะรูปผู้หญิงที่บิดพลิ้วให้ความรู้สึกได้ดี มีความแปลกใหม่ ส่วนภาพที่ 2, 3 การดัดแปลงตัดทอนรูปทรงยังอยู่ในระดับน้อย ปรับปรุงในส่วนของรูปผู้หญิงยังตัดทอนน้อยไปหน่อย

5. การจัดภาพ ภาพที่ 1, 4 มีความสอดคล้องเหมาะสม โดยเฉพาะท่าทางของผู้หญิง และการเขียนภาพตัดแทนที่ดูแปลกประหลาด ส่วนภาพที่ 2 อยู่ในระดับพอใช้มีความหลากหลายและน่าสนใจ และภาพที่ 3 ยังไม่สอดคล้อง ควรปรับปรุงการจัดภาพให้ดูมีชีวิต ความลึก มีระยะและจุดนำสายตาของภาพ จะทำให้ภาพนี้น่าสนใจยิ่งขึ้น

การสร้างสรรค์ผลงาน ครั้งที่ 2 จำนวน 2 ภาพ

ภาพที่ 5 ชื่อภาพ สู่จุดกำเนิด เทคนิค สีอะคริลิก
ขนาด 100 x 120 เซนติเมตร

การสร้างสรรค์ภาพที่ 5 ชื่อภาพสู่จุดกำเนิดเป็นภาพที่มีผู้หญิงอยู่ในท่ายืนสามคนอยู่ในทุ่งดอกไม้ริมทะเลเหมือนรอคอยอะไรสักอย่างและสวมหน้ากากสีขาวที่ดูนิ่งสงบส่วนใต้ใบหน้านั้นซ่อนดวงตาที่มีลักษณะลึกลับซ่อนเร้นความรู้สึกประหลาดลึกลับบางอย่างไว้ ตรงกลางภาพมีรูปคนผสานกับกระดองเต่ากำลังชนไขใบใหญ่แหวกว่ายอยู่กลางอากาศเหมือนการคุ้มครองดูแลการกำเนิด ในส่วนของท้องฟ้านั้นมีรูปใบหน้าผู้หญิงและชายเชื่อมต่อกันคล้ายเทพเทวาแทรกอยู่ตามก้อนเมฆหันหน้ามาเบื้องล่างเหมือนคอยดูแลหรือคอยรับรู้โดยรวมเนื้อหาของภาพให้ความรู้สึกเงื้อมมือ มีความคิดไม่หยุดนิ่ง ความคาดหวัง การรอคอย การกำเนิด ซึ่งล้วนให้ความรู้สึกถึงสิ่งเพ้อฝันที่แปลกประหลาดและเชื่อมโยงสู่การให้ความหมายต่อการให้กำเนิดสรรพสิ่งให้ความรู้สึกถึงสิ่งลึกลับของจักรวาล ต้นกำเนิดสิ่งมีชีวิตและความสัมพันธ์ต่อธรรมชาติที่ยิ่งใหญ่

ภาพที่ 6 ชื่อภาพ คินสู่ธรรมชาติ เทคนิค สีอะคริลิก
ขนาด 100 x 120 เซนติเมตร

การสร้างสรรคภาพที่ 6 ชื่อภาพคืนสู่ธรรมชาติ ในภาพนี้มีรูปทรงผู้หญิงและธรรมชาติเป็นเนื้อหาหลัก มีผู้หญิงอยู่ในท่ายืนบนก้อนเมฆ ท่าทางกำลังจะเอื้อมไขว่คว้าอะไรซักอย่างและสวมหน้ากากสีขาวที่ดูนิ่งสงบ ส่วนใต้ใบหน้านั้นซ่อนดวงตาที่มีลักษณะลึกลับซ่อนเร้นความรู้สึกประหลาดลึกลับบางอย่างไว้ ตรงกลางภาพมีรูปบานประตูซึ่งรายล้อมไปด้วยดวงดาวที่สามารถมองเห็นไปยังหมู่ดาวหรือกาแล็กซีอื่นๆ ได้ ในส่วนของท้องฟ้าหรือกลุ่มเมฆด้านขวาของภาพนั้นมีรูปใบหน้าที่หญิงและชายเชื่อมต่อกันคล้ายเทพเทวาแทรกอยู่ตามก้อนเมฆหันหน้าไปรูปผู้หญิงเหมือนคอยดูแลหรือคอยรับรู้โดยรวมเนื้อหาของภาพให้ความรู้สึกเหนือธรรมชาติ มีความคิดไม่หยุดนิ่ง ความเคลื่อนไหว ความคาดหวัง การรอคอยและมหัศจรรย์ ให้ความรู้สึกถึงสิ่งลึกลับของจักรวาล ต้นกำเนิดสิ่งมีชีวิตและความสัมพันธ์ซึ่งจะหมุนวนคืนสู่ธรรมชาติและ ความหมายของการเกิดการดับของชีวิต

สรุปการสังเคราะห์คำสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญครั้งที่ 2

ผลการประเมินผลงานสร้างสรรค์ครั้งที่ 2 จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ได้แก่ รองศาสตราจารย์เดชา ศิริเกษณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สามารถ จัปโจร และอาจารย์ไสว แก้วกล้า ได้รับฉันทามติให้ภาพผลงานชิ้นที่ 6 เป็นภาพผลงานที่มีความตรงในเนื้อหาและเป็นไปตามประเด็นที่ศึกษามากที่สุด โดยให้เหตุผลดังนี้ อาจารย์ไสว แก้วกล้าได้ให้เหตุผลที่เลือกภาพที่ 6 เพราะว่าการจัดภาพน่าสนใจ สีสันสดใส และมีความกล้าที่จัดองค์ประกอบที่แตกต่างจากภาพอื่นๆ ก่อนหน้านี้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เดชา ศิริเกษณ์ ได้ให้เหตุผลที่เลือกภาพที่ 6 เพราะทำให้ความรู้สึกต่อผู้ชมได้ดี ให้ความรู้สึกเพื่อฝัน และจินตนาการได้ดีกว่าภาพที่ 5 และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สามารถ จัปโจรได้ให้เหตุผลที่เลือกภาพที่ 6 เพราะองค์ประกอบมีการจัดภาพดูแล้วตอบโจทยมิติแห่งความเหนือจริงได้ เรื่องสีและรูปทรงรวมทั้งรูปแบบมีเอกภาพในชิ้นงาน

อภิปรายผล

1. มักซ์เอนสต์ ซาลวาดอร์ดาลี และเรเน มากริตต์ ศิลปินที่มีแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงาน ในแบบเหนือจริงที่หลากหลาย แต่ผู้วิจัยได้มุ่งเน้นศึกษาภาพที่มี

รูปผู้หญิงเป็นสื่อการแสดงออกเป็นหลัก ซึ่งศิลปินทั้งสามท่านนี้ได้ใช้เนื้อหาและรูปแบบของผู้หญิงมานำเสนอในแบบศิลปะแนวเหนือจริงมากมาย โดยการนำเสนอความคิดจากจินตนาการในรูปแบบเหนือจริงแต่ก็ยังอยู่ในลักษณะรูปร่างที่ยังคงความงาม คือ ยังคงใช้รูปผู้หญิงสื่อถึงความงามเป็นหลักอยู่ สีที่ใช้ก็เป็นลักษณะกึ่งเหมือนจริงไม่ฉูดฉาดหรือหวือหวามากเกินไป เทคนิคนั้นส่วนใหญ่จะเป็นแบบเกลี่ยเรียบและกลมกลืน และสถานที่ต่างๆ นั้นเป็นสถานที่ที่ไม่มีอยู่จริงหรือถูกตัดแปลงจากสภาพจริงไปมาก และส่วนใหญ่จะเน้นการจัดภาพให้มีลักษณะลึก หรือไกลออกไป แลดูเว้งว่างเป็นดินแดนลึกลับ เพื่อฝันและมหัศจรรย์ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอัฐพร นิยมลัยแก้ว (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา สาระแห่งการเปลี่ยนแปลงของชีวิต สังหาร ความเปลี่ยนแปลงของชีวิต การเสื่อมสลายของร่างกาย

ผลการสังเคราะห์ประเด็นที่ศึกษา เนื้อหา ชุดสี เทคนิคการระบายสี รูปแบบการตัดทอนและหลักการศิลปะ ทำให้ได้รับความรู้ที่จะนำไปสร้างสรรค์ผลงานตามที่สดชื่น ชัยประสาธน์ (2539 : 157) ได้กล่าวไว้ว่า การนำเอาภาพความฝันมาสานกับความความเป็นจริงหรือปะติดปะต่อกันอย่างเสรี ซึ่งเป็นกลวิธีหนึ่งของเซอร์เรียลลิสม์ กับงานวิจัยของกนกพรรณ เกาทอง (2545 : บทคัดย่อ) ซึ่งได้ศึกษาที่มาของแนวคิด เทคนิควิธีการ ตลอดจนรูปแบบวิธีการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปินกลุ่มเซอร์เรียลลิสม์ ที่พบว่า เป็นรูปแบบเหนือจริงมีหลักการความเป็นจริงมาก ใช้เนื้อหาของภาพเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม มิติดวงตาในธรรมชาติ ทิวทัศน์ทะเล ความเชื่อของพลัทธิธรรมชาติ ของทะเลที่ลึกลับด้วยเสน่ห์ บรรยากาศให้อารมณ์โปร่งสบาย ความชุ่มเย็นสดใสแผ้วไวด้วยพลังแห่งความงามจากองค์ประกอบ

2. การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมรูปผู้หญิงแบบศิลปะเหนือจริง ด้วยสีอะคริลิกบนผ้าใบของผู้วิจัยจำนวน 6 ภาพ เป็นการนำผลการวิเคราะห์มาสร้างสรรค์โดยปรับให้เข้ากับแนวคิดของผู้วิจัยที่นำเสนอเรื่องความรู้สึก จิตใต้สำนึก ในเนื้อหาที่แสดงออกถึงความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์และธรรมชาติโดยสื่อผ่านรูปร่างรูปทรงของผู้หญิงที่สื่อถึงต้นกำเนิดการเห็นคุณค่า ประโยชน์และความยำเกรงต่อธรรมชาติแต่ก็แฝงไปด้วยเรื่องของความงาม และประกอบไปด้วยภาพเทพเจ้า ภูตผี จิตวิญญาณ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ และสิ่งลึกลับต่างๆ โดยสื่อให้รู้สึก ลึกลับ พิศวงและมหัศจรรย์

อย่างไรก็ตามผลงานสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ทั้ง 6 ภาพ ได้สื่อถึงผู้หญิงและธรรมชาติในลักษณะต่างๆ ที่หลากหลาย โดยเน้นความเชื่อมโยงและสัมพันธ์กัน ให้เห็นคุณค่าต่อธรรมชาติและเน้นเรื่องราวที่เพื่อฝันในลักษณะของงานในแบบศิลปะแนวเหนือจริง ซึ่งสามารถสร้างจินตนาการ ต่อผู้ชมและเกิดสุนทรียภาพในการรับชม ซึ่งผลงานจิตรกรรมของศิลปิน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งหมดนี้ ล้วนมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยครั้งนี้ในทุกประเด็น เนื้อหาในการสร้างสรรค์ผลงาน จิตรกรรมรูปผู้หญิงแบบศิลปะเหนือจริง กรณีศึกษาผลงานจิตรกรรม ของมักซ์ เอ็นสต์ ซาลวาดอร์ ดาลี และเรเน มากริตต์

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ

จากผลที่ได้จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “จิตรกรรมรูปผู้หญิงแบบศิลปะเหนือจริง กรณีศึกษาผลงานจิตรกรรม มักซ์เอ็นสต์ ซาลวาดอร์ ดาลี และเรเน มากริตต์” มีข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติดังนี้

1. ผลงานจิตรกรรมรูปผู้หญิงแบบศิลปะเหนือจริง เนื้อหา ชุดสี เทคนิคการระบาย รูปแบบการตัดทอน และการจัดภาพ สามารถถ่ายทอดสื่อสารเรื่องราว แสดงอารมณ์ความรู้สึกและสามารถสื่อถึงเนื้อหาเรื่องราวต่างๆ ได้

2. การสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้ ผ่านกระบวนการเทคนิคเดลฟายประยุกต์ (Applied Delphi Technique) ซึ่งมีประสิทธิภาพที่น่าพอใจ การพบผู้เชี่ยวชาญอย่างสม่ำเสมอ และจำนวนหลายครั้งส่งผลให้งานมีคุณภาพ ทำให้ผู้คนที่ได้สัมผัสมีสุนทรียภาพ

3. การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เริ่มต้นสัมภาษณ์ ควรอธิบายถึงประเด็นคำถามที่ศึกษา ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยให้ชัดเจนที่สุด เพื่อไม่ให้ผู้เชี่ยวชาญอธิบายเกินขอบเขตของคำถาม เนื้อหาและประเด็นที่กำหนดไว้

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิจัยครั้งต่อไปควรทดลองจัดองค์ประกอบในรูปทรงอื่น ให้ดูลึกลับมีมิติ และควรเพิ่มปริมาณของสีจะช่วยให้ผลงานมีความหนักแน่นสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ควรทดลองใช้สีตรงข้ามมาใช้เพิ่มเติมจะทำให้งานดูมีความน่าสนใจเพิ่มขึ้น นำเสนอแนวคิดและมุมมองใหม่ๆ และลองสอดแทรกรูปแบบความเป็นไทยเข้าไปด้วย จะทำให้งานดูร่วมสมัยยิ่งขึ้น จากการสร้างสรรค์ผลงานครั้งที่ 2 จิตรกรรมรูปผู้หญิงแบบศิลปะเหนือจริง กรณีศึกษาผลงานจิตรกรรม มักซ์เอ็นสต์ ซาลวาดอร์ ดาลี และเรเน มากริตต์

ได้รับฉันทามติจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านให้ภาพเครื่องมือชิ้นที่ 6 เป็นภาพที่มีความตรงในเนื้อหาและเป็นไปตามประเด็นที่ศึกษามากที่สุด

เอกสารอ้างอิง

- กนกพรรณ เกาทอง. (2545). *กรณีศึกษาผลงานจิตรกรรมของศิลปินกลุ่มเซอร์เรียลลิสม์*. ปริญญาโท.
- ศป.ม.ทัศนศิลป์: ศิลปะสมัยใหม่. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์. (2543). *การวิจัยทางศิลปะ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- “น.ณ.ปากน้ำ พินหลังศิลปินละแวกหน้าพระลาน” ใน *โลกหนังสือ* ป.3 ฉ.7 เมษายน 2523.
- บุศรินทร์ คำหู่. (2545). *ประวัติศาสตร์สากล*. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
- สดชื่น ชัยประสาธน์. (2539). *จิตรกรรมและวรรณกรรมแนวเซอร์เรียลลิสม์ในประเทศไทย 2507-2527*. กรุงเทพฯ: ด้านสหวิชาการพิมพ์.
- อัฐพร นิมมาลัยแก้ว. (2548). *สาระแห่งการเปลี่ยนแปลงของชีวิต*. สาขาวิชาจิตรกรรม มหาวิทยาลัยศิลปากร.